

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi poli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 80 kr., za četrto leta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četrto leta 1 gld. 15 kr. nov. den.

~ V Ljubljani v sredo 15. februarja 1865. ~

Gospodarske stvari.

Pravi rumeni zimski štetinar. *)

Dvojno jabelko je, ki je znano sploh po Gorenškem. Enemu se pravi čebular, drugemu pa zelenčina ali debelec. Učeni našemu čebularju pravijo rdeči štetinar, zelenčini pa pravi rumeni zimski štetinar (wahrer gelber Winter-Stettiner). Le-tá se šteje med tista jabelka, ki so širja kakor visoka in se zato „ploščarji“ imenujejo. To jabelko meri, ako je srednje debelo, na širjavo 3 palce in obilo dva na višavo. Je tedaj jabelko dosti očitno. Okrog precej globoko vderte majhne muhe ima pet robcev, ki so bolj ali manj vidni po vsem njegovem životu in se proti receljnu zmiraj bolj zgubljajo. Njegov recelj je prav kratek in tiči v precej globoki z rjujo obdani jamici.

Pravi rumeni zimski štetinar je navadno zelenega lica. Ako je pa na solncu, postane solnčna stran zlasti proti receljnu prsteno-rdeča. Kadar se vleži, se spremeni njegova zelena barva v lepo rumeno. Tudi je po vsem životu črnopikčast. Mesa je belega, sočnatega, okusa pa precej reznega. Peškiše ima pet predalcev, katerih luknjice so majhne, peške rujave in malo podolgaste. Pravi rumni zimski štetinar že o Božiču toliko dogodi, da se lahko jé, pa je trden in čaka do sv. Jurja in dalje. Drevo raste še dosti hitro, priraste le srednje veliko pa raznešeno ter je posebno rodovitno. Leta 1847 so mu dali v ljubljanski razstavi dve zvezdi **, kateri je pošteno zaslužil. Zavoljo teh dobrih in lepih lastnost se je to jabelko Egipčanom posebno prikupilo. Zato jih gre na sto in sto centov že nektera leta iz Gorenškega skozi Trst v Aleksandrijo. Leta 1864 jih je Kovač iz Zgoš v begunski fari 600—1000 centov iz svoje okolice v Trst in od ondod v Egipt spravil. Ravno tako jih odpravljajo tudi letos on in drugi v one kraje veliko veliko centov. Če cenimo cent le poldrugi goldinar, znese to 900—1500 goldinarjev, in to se je potegnilo za same zelenčine ali prave rumene zimske štetinarje, in to v bližnji okolici.

Naj pa še reče kdo, da ni vredno se s sadjorejo pečati! Ali toraj ni res, da bi ljudje lahko veliko dobička imeli, ako bi svoje praznjave z dobrim in pa rodovitnim sadjem obsadili. Rajnkemu Festu in slavnemu Pircu, ki sta njega dni na Kranjskem sadjoreji temelj položila, na katerem čedalje bolj napreduje, se gotovo nikdar ni sanjalo, da bojo kadaj Egipčani po Aleksandrii in Kahiru naša gorenska jabelka jedli, kakor mi jemo laške pomaranče. Bog vé, kaj nam še prihodnost prinese.

V moji velikanski drevesnici na Breznici raste več kakor 500 sort sadnih drevesec in med njimi tudi lepo število pravih rumenih zimskih štetinarjev.

Pri tej priložnosti ponujam slovenskim in drugim sadjorejcem obilno število svojih lepih, prav močno ukoreninjenih in zvrhanih drevesec mnozega žlahnega sadja, to je: jabelk; hrušek, visokih le malo pritličnih, v kutno cepljenih pa obilo; cepljenih češpelj (Pflaumen); češinj in višinj, marelic debelih in žlahnih. Cena drevesec je od 35 do 50 kr. Velikost je čez seženj. Tudi po čevlji in više visokih murvic imam po 1 nov. krajc. na tisuče za žive meje na prodaj. Ravno tako tudi erfurških velikanskih špargeljnov po 3 nov. krajc. Vožnja do železnice ni draga.

Na Breznici blizo Radolice na Gorenškem.

Lovro Pintar, fajmošter.

Gospodarsko priporočilo.

Jezerske ovce pa papeževa repica. *)

Kakor gospod A. Žgur živo priporoča v zadnjem listu „Novic“ ovčjo rejo, tako sem že tudi jaz večkrat ustmeno in v ljubljanskem časniku jo priporočal in za rejo lepe jezerske ovce ponujal, da bi se po njih posebno tam, kjer se ovce z malopridno volno špogajo, ovčja reja zboljšala. Jezerske ovce so od imenitnega bergamaškega plemena, so velike, imajo dobro volno in se izredijo težke na mesu. Kaj hočete več?

Častite podružnice kmetijske, in Vi častiti gospodje duhovniki na deželi, katerim narod naš rad zaupa, lepo Vas prosim, delajte nevtrudljivo po lepem izgledu našega preljubega rojaka misijonarja gospoda Pirca v Ameriki, kateri na vso moč dela za dušni, pa tudi telesni prid svojega ljudstva, in nagovarjajte velike in male posestnike, naj se — se ve da, kjer je kraj in zemlja za ovčjo rejo pripravna — poprimejo jezerskih ovác.

Lepe jezerske ovce za rejo se lahko kupijo o malem šmarnu; kader s planin gredó, je na koroškem Jezeru (Seeland) za ovce sejm. (Na Jezero se gré skozi Kranj in Kokro). Med letom se pa za rejo te ovce dobé pri gosp. Petru Štularju in gosp. Muri-tu, posestnikih na koroškem Jezeru, pa tudi pri gospodu Ivanu Urbančiču na Turnu v predvorski fari. Kdor si ovác napravi, naj si še zasadi njivico s papežovo repico ali podzemeljskimi hruškami (Topinambur); velika stebila s perjem se požanjejo v jeseni, predno slana pade, in se posušé v kozolcu; to je kaj dobra piča pozimi; ovce perje s stebлом vred pojedó. Šad pa-

*) Dobro bote vstregli vsem našim sadjorejcem s takimi praktičnimi poduki, in to toliko bolj, ker izvirajo iz obilnih lastnih skušinj. Vred.

*) Naj bi priporočilo to ne bilo glas vpijočega v puščavi! Kar gosp. Terpine priporočajo, saj veste dragi gospodarji, da nikoli ni jalova teorija, ampak je vselej po gotovih skušnjah potrjena stvar. Vred.